

Nr ŻNG.8361.206.2015

D E C Y Z J A Nr 85/2015

Na podstawie art. 40a ust.1 pkt 3 i ust. 4 ustawy z dnia 21 grudnia 2000r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (tekst jednolity z 2015r. Dz. U. poz. 678) oraz art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity z 2013r. Dz. U. poz. 267 z późn. zm.)

Opolski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej:

po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego wymierza **przedsiębiorcy Ewie Olszewskiej** prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą: **Olszewska Ewa, 45-057 Opole, ul. Ozimska 10, NIP: 7542144710, karę pieniężną w wysokości 500,00 zł** (słownie złotych: pięćset 00/100) **z tytułu wprowadzenia do obrotu 2 partii potraw pod nazwami: „Placki ziemniaczane z gulaszem” oraz „Sałatka Cezar”, oferowanych do sprzedaży w Restauracji „U Mnicha” ul. Ozimska 10, 45-057 Opole, nieodpowiadających jakości handlowej** z uwagi na:

1. **nieuwidocznienie** w miejscu sprzedaży na wywieszce dotyczącej danego środka spożywczego lub w inny sposób, w miejscu dostępnym bezpośrednio konsumentowi finalnemu **wyказу składników**, wbrew postanowieniom zawartym w art. 44 ust.1 lit. b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1924/2006 i (WE) Nr 1925/2006 oraz uchylecia dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektyw Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) Nr 608/2004 (Dz. Urz. UE L z 2011r. Nr 304, s.18 z późn. zm.), w związku z § 19 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 grudnia 2014r. w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych (Dz. U. z 2015r. poz. 29);
2. **nieuwidocznienie informacji o składnikach alergennych obecnych w gotowych potrawach** wbrew postanowieniom zawartym w art. 44 ust.1 lit. a w związku z art. 9 ust. 1 lit. c wyżej cytowanego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011r.

Uzasadnienie:

W dniach 23-26.06.2015 r. na podstawie upoważnienia do przeprowadzenia kontroli Nr ŻNG-206/2015 z dnia 22.06.2015 r., przeprowadzono czynności kontrolne w Restauracji „U Mnicha” ul. Ozimska 10, 45-057 Opole, należącej do przedsiębiorcy Ewy Olszewskiej prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą: Olszewska Ewa, 45-057 Opole, ul. Ozimska 10 (zwanej dalej: „Stroną”).

Kontrolę przeprowadzono na podstawie następujących aktów prawnych:

- art. 3 ust. 1, 2, 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 882/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie kontroli urzędowych przeprowadzanych w celu sprawdzenia zgodności z prawem paszowym i żywnościowym oraz regułami dotyczącymi

- zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt (Dz. Urz. UE. L z 2004r. Nr 165 s.1 z późn. zm.),
- art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 21 grudnia 2000r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (tekst jednolity z 2015 Dz. U. poz. 678) (zwanej dalej: „ustawą o jakości handlowej”),
  - art. 3 ust. 1 pkt 1, 2 i 6 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o Inspekcji Handlowej (tekst jednolity z 2013r., Dz. U. z 2014r. poz. 148 z późn. zm.) (zwanej dalej: „ustawą o Inspekcji Handlowej”).

W dniu 23.06.2015r. inspektorzy reprezentujący Opolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej (zwanego dalej: „OWIiH”) występując w charakterze konsumentów dokonali zakupu potraw oferowanych w kartach menu, a mianowicie:

- 1 porcji potrawy pod nazwą: „Placki ziemniaczane z gulaszem” w cenie 19,00 zł za porcję,
- 1 porcji potrawy pod nazwą „Sałatka Cezar” w cenie 17,00 zł za porcję.

Przedmiotowe potrawy zostały wyprodukowane w dniu 23.06.2015r. w Restauracji „U Mnicha” w Opolu należącej do *Strony*.

Po ujawnieniu charakteru służbowego inspektorzy dokonali oceny prawidłowości oznakowania oraz rzetelności przekazywanych konsumentom informacji o sprzedawanych potrawach. Kontrolą zostały objęte wymienione wyżej potrawy pochodzące z zakupu kontrolnego, to jest:

- „Placki ziemniaczane z gulaszem” – w uwidocznionych kartach menu podano wyłącznie nazwę bez uwzględnienia składników zastosowanych do produkcji placków ziemniaczanych oraz gulaszu,
- „Sałatka Cezar” - w uwidocznionych kartach menu podano nazwę potrawy oraz składniki wchodzące w skład sałatki, tj. filet drobiowy opiekany na grillu z sosem anchois, tarty parmezan, grzanki, sałata rzymska, bez uwzględnienia składników: sosu, mięsa i grzanek wchodzących w skład wyrobu.

Po przeanalizowaniu receptur na kontrolowane potrawy (przedłożonych przez *Stronę* w toku kontroli) oraz oznakowania opakowań jednostkowych surowców wykorzystywanych do ich przygotowania stwierdzono, że w przedmiotowych potrawach występują składniki, które mogą powodować alergie lub reakcje nietolerancji, a informacja o tym fakcie nie została udostępniona konsumentowi.

Powyższe ustalenia zostały udokumentowane w protokole kontroli oraz załącznikach do protokołu kontroli. Przedmiotowe dokumenty zostały bez uwag podpisane i odebrane przez *Stronę*.

W dniu 30.09.2015r. OWIiH przesał na adres *Strony* zawiadomienie o wszczęciu postępowania administracyjnego. W przedmiotowym zawiadomieniu *Strona* została poinformowana, że przed wydaniem decyzji kończącej postępowanie w sprawie, przysługuje jej na podstawie ustawy Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity z 2013r. Dz. U. poz. 267 z późn. zm.) (zwanej dalej: „KPA”) prawo do zapoznania się z aktami sprawy, a także wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszenia żądań. Mając na uwadze zapewnienie ciągłości postępowania administracyjnego OWIiH wyznaczył *Stronie* termin 10 dni do zapoznania się z dowodami zebranymi w sprawie.

Ponieważ *Strona* nie odebrała przedmiotowego zawiadomienia w ustawowym terminie, zgodnie z art.44 § 4 KPA, OWIiH uznał doręczenie przedmiotowego zawiadomienia za dokonane w dniu 19.10.2015r.

Opolski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej ustalił i stwierdził co następuje:

Zgodnie z przepisem art. 17 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. Urz. UE L z 2002 Nr 31, str. 1 z późn. zm.) (zwanego dalej: „rozporządzeniem Nr 178/2002”), podmioty prowadzące przedsiębiorstwo spożywcze zapewniają na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania, dystrybucji zgodność żywności

z wymogami prawa żywnościowego właściwymi dla ich działalności i kontrolowanie przestrzegania tych wymogów.

Ustawa o jakości handlowej w art. 4 ust. 1 stanowi, że **wprowadzane do obrotu artykuły rolno-spożywcze powinny spełniać wymagania w zakresie jakości handlowej, jeżeli w przepisach o jakości handlowej zostały określone takie wymagania** oraz dodatkowe wymagania dotyczące tych artykułów, jeżeli ich spełnienie zostało zadeklarowane przez producenta.

Zgodnie z art. 3 pkt 5 *ustawy o jakości handlowej*, przez **jakość handlową** należy rozumieć cechy **artykułu rolno-spożywczego** dotyczące jego właściwości organoleptycznych, fizykochemicznych i mikrobiologicznych w zakresie technologii produkcji, wielkości lub masy oraz **wymagania wynikające** ze sposobu produkcji, opakowania, **prezentacji** i **oznakowania**, nieobjęte wymaganiami sanitarnymi, weterynaryjnymi lub fitosanitarnymi.

Obowiązek przekazywania danych szczegółowych na temat żywności oferowanej do sprzedaży konsumentom finalnym bez opakowania w tym również wyrobów kulinarnych reguluje art. 44 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1169/2011 z 25 października 2011r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1924/2006 i (WE) Nr 1925/2006 oraz uchylecia dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektyw Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) Nr 608/2004 (Dz. Urz. UE L z 2011r., Nr 304, s. 18 z późn. zm.) (zwanego dalej: „*rozporządzeniem PEiR (UE) Nr 1169/2011*”) oraz § 19 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 grudnia 2014r. w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych (Dz. U. z 2015r. poz. 29) (zwanego dalej: „*rozporządzeniem w sprawie znakowania*”).

Wykaz składników zgodnie z art. 44 ust. 1 lit. b, w związku z art. 9 ust. 1 lit. b *rozporządzenia PEiR (UE) Nr 1169/2011* należy do danych szczegółowych, których podanie nie jest obowiązkowe chyba, że państwo członkowskie przyjmie przepisy krajowe zawierające wymóg przekazywania części lub wszystkich danych szczegółowych. Przepisem krajowym nakładającym obowiązek podawania konsumentowi finalnemu informacji w zakresie wykazu składników jest § 19 ust. 1 pkt 3 *rozporządzenia w sprawie znakowania*. W myśl § 19 ust. 1 pkt 3 *rozporządzenia w sprawie znakowania* wykaz składników podaje się w miejscu sprzedaży środków spożywczych bez opakowania, pakowanych na życzenie konsumenta finalnego lub pakowanych do bezzwłocznej sprzedaży.

Ponadto zgodnie z § 19 ust. 2 *rozporządzenia w sprawie znakowania* wykaz składników podaje się w miejscu sprzedaży na wywieszce dotyczącej danego środka spożywczego lub w inny sposób, w miejscu dostępnym bezpośrednio konsumentowi finalnemu.

Przepisy *rozporządzenia PEiR (UE) Nr 1169/2011* zawierają wykaz danych szczegółowych, których podanie jest obowiązkowe. Art. 44 ust. 1 lit. a *rozporządzenia PEiR (UE) Nr 1169/2011*, stanowi, iż w przypadku oferowania środków spożywczych do sprzedaży konsumentom finalnym lub zakładom żywienia zbiorowego bez opakowania lub w przypadku pakowania środków spożywczych w pomieszczeniu sprzedaży na życzenie konsumenta lub ich pakowania do bezpośredniej sprzedaży, przekazanie danych szczegółowych określonych w art. 9 ust. 1 lit. c ww. rozporządzenia jest obowiązkowe. Artykuł 9 ust. 1 lit. c *rozporządzenia PEiR (UE) Nr 1169/2011* nakłada obowiązek podania w oznakowaniu produktu następujących danych szczegółowych „wszelkie składniki lub substancje pomocnicze w przetwórstwie wymienione w załączniku II lub uzyskane z substancji lub produktów wymienionych w załączniku II, powodujące alergie lub reakcje nietolerancji, użyte przy wytworzeniu lub przygotowywaniu żywności i nadal obecne w produkcie gotowym, nawet jeżeli ich forma uległa zmianie”.

Biorąc pod uwagę powyższe OWIiH uznał, iż *Strona* naruszyła przepisy prawa żywnościowego i była odpowiedzialna za wprowadzenie do obrotu wyrobów kulinarnych nie odpowiadających jakości handlowej w rozumieniu art. 3 pkt 5 *ustawy o jakości handlowej*.

Zgodnie z art. 17 ust. 2 zdanie trzecie *rozporządzenia Nr 178/2002* państwa członkowskie ustanawiają zasady dotyczące środków i kar mających zastosowanie w przypadku naruszenia prawa żywnościowego, przy czym kary te powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.

Zgodnie z art. 40a ust. 5 *ustawy o jakości handlowej* przy ustalaniu wysokości kary OWIiH uwzględnił stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia, zakres naruszenia, dotychczasową działalność podmiotu działającego na rynku artykułów rolno-spożywczych i wielkość jego obrotów.

1. Stopień szkodliwości czynu, polegającego na niewywidocznieniu w miejscu sprzedaży wykazu składników oraz informacji o obecności w gotowych potrawach substancji alergicznych OWIiH ocenił jako **wysoki**. Konsument ma prawo do pełnej i rzetelnej informacji o potrawie bez podejmowania dodatkowych działań w celu uzyskania tych informacji np. od osoby obsługującej. Każde dodatkowe działanie powoduje utrudnienie w zakupie, co w konsekwencji może spowodować zakup wyrobu niezgodnego z oczekiwaniami konsumenta. W przypadku osób uczulonych spożycie potrawy, w której znajduje się nawet śladowa ilość składnika, nie tolerowanego przez ich organizm może być zagrożeniem dla ich zdrowia. Nie wywidocznienie w miejscu sprzedaży pełnych informacji o potrawach uniemożliwia konsumentowi dokonanie świadomego wyboru produktu zgodnego z jego oczekiwaniami.

2. Stopień zawinienia OWIiH ocenił jako **wysoki**, ponieważ wina za niedopełnienie obowiązku wynikającego z przepisów prawa żywnościowego leżała wyłącznie po stronie kontrolowanego przedsiębiorcy. Kwestionowane potrawy były przygotowywane w restauracji należącej do *Strony* i to ona ponosi odpowiedzialność za ich jakość. Do obowiązków *Strony* jako podmiotu działającego na rynku spożywczym należało wywidocznienie konsumentom informacji w zakresie wykazu składników oferowanych do sprzedaży potraw. Ponadto istotnymi informacjami dla ochrony zdrowia i życia konsumenta jest wskazanie obecności składników alergicznych występujących w gotowych potrawach. *Strona* wbrew obowiązkowi wynikającemu z przepisów prawa żywnościowego nie podała w miejscu sprzedaży wykazu składników oraz informacji o obecności alergenów, co skutkowało wprowadzeniem do obrotu wyrobów kulinarnych bez wymaganych oznaczeń.

3. OWIiH ocenił zakres naruszenia jako **wysoki**, bowiem brak informacji o składnikach potraw oraz informacji o obecności w gotowych produktach substancji alergicznych narusza w istotny sposób interesy konsumentów. *Strona* nie przekazując rzetelnych informacji o oferowanych potrawach, uniemożliwiła konsumentom dokonania świadomego wyboru potrawy, która spełnia ich oczekiwania oraz nie wywoła negatywnych skutków zdrowotnych.

4. Oceniając dotychczasową działalność przedsiębiorcy, OWIiH uznał, iż *Strona po raz pierwszy naruszyła przepisy ustawy o jakości handlowej*. Należy zaznaczyć, iż w toku poprzedniej kontroli przeprowadzonej przez OWIiH w 2014 roku *Strona* została zapoznana z obowiązującymi przepisami w zakresie prawidłowości oznakowania wyrobów kulinarnych w gastronomii, jednakże z uwagi na krótki okres obowiązywania tych przepisów przestano na pouczeniu *Strony*.

5. Ostatnią przesłanką, którą OWIiH wziął pod uwagę przy ustalaniu wysokości kary jest **wielkość obrotów**. *Strona* w toku przeprowadzonego postępowania administracyjnego nie przedstawiła informacji o wielkości obrotów w 2014 roku.

W związku z powyższym OWIiH na podstawie art. 40 a ust. 8 *ustawy o jakości handlowej* dokonał oszacowania wielkości obrotów w oparciu o przepisy art. 23 § 3 pkt 2 *ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Ordynacja Podatkowa (tekst jednolity z 2015r. Dz. U. poz. 613)*, stosując metodę porównawczą zewnętrzną polegającą na porównaniu wielkości obrotów w innych dwóch przedsiębiorstwach prowadzących działalność o podobnym zakresie i w podobnych warunkach.

Mając na uwadze powyższe OWIiH informuje, iż jest w posiadaniu przedłożonych przez przedsiębiorców o podobnym potencjale ekonomicznym, oświadczeń o wielkości obrotu, które wziął pod uwagę przy dokonaniu oszacowania metodą porównawczą zewnętrzną.

Przyjęta przez OWIiH metoda szacowania pozwala na określenie zbliżonej do rzeczywistej

podstawy oszacowania wielkości obrotów przedsiębiorcy. Przedsiębiorcy wybrani do metody oszacowania prowadzą działalność gospodarczą tego samego rodzaju, funkcjonują w podobnych warunkach tj. w terytorialnym zasięgu OWIiH oraz w tym samym otoczeniu społecznym i gospodarczym.

Zgodnie z art. 40a ust. 1 pkt 3 *ustawy o jakości handlowej* maksymalna wysokość kary za wprowadzanie do obrotu artykułów rolno – spożywczych nieodpowiadających jakości handlowej, mogłaby wynieść pięciokrotną wartość korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie zakwestionowanych artykułów rolno – spożywczych do obrotu, nie mniej jednak niż 500 zł. Nałożona kara stanowi zatem wartość minimalną, przewidzianą zgodnie z art. 40a ust. 1 pkt 3 *ustawy o jakości handlowej*. OWIiH uwzględniając poziom szkody grożącej potencjalnym nabywcom uznał, iż kara w kwocie określonej w sentencji decyzji mieści się w ustawowo wyznaczonych granicach i jest adekwatna do stwierdzonych naruszeń, a także spełni swoją funkcję prewencyjną.

Na podstawie art. 40a ust. 6 i 7 *ustawy o jakości handlowej* karę pieniężną, stanowiącą dochód budżetu państwa, *Strona* powinna wpłacić na rachunek bankowy Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Opolu numer 39 1010 1401 0013 4222 3100 0000 NBP Oddział Okręgowy Opole w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja o wymierzeniu kary stała się ostateczna.

z up. Opolskiego Wojewódzkiego
Inspektora Inspekcji Handlowej

Anna Lubińska
Naczelnik Wydziału Ochrony Konsumentów

Opolski Wojewódzki
Inspektor Inspekcji Handlowej

Pouczenie:

1. Na podstawie art. 127 § 1 i 2 oraz art. 129 § 1 i 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity z 2013r. Dz. U. poz. 267 z późn. zm.) od decyzji przysługuje Stronie odwołanie w terminie 14 dni, do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie, 00-950 Warszawa, Plac Powstańców Warszawy 1, za pośrednictwem Opolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej, 45-068 Opole, ul. 1 Maja 1.
2. Zgodnie z art. 40 a ust. 8 ustawy z dnia 21 grudnia 2000r. o jakości handlowej artykułów rolno- spożywczych (tekst jednolity z 2015r. Dz. U. poz. 678) do kar pieniężnych stosuje się odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa (tekst jednolity z 2015r. Dz. U. poz. 613).
3. Zgodnie z art. 16 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego decyzja ostateczna to decyzja, od której nie służy odwołanie w administracyjnym toku instancji.
4. Wniesienie odwołania w terminie wstrzymuje wykonanie decyzji.

Otrzymują:

1. Ewa Olszewska
ul. Ozimska 10
45-057 Opole
2. BA w/m
3. a/a